

Az illeték visszatérítése, törlése

Vagyontárgy szerzése, vagy közigazgatási, illetve bírósági eljárás kezdeményezése esetén, főszabály szerint illetéket kell fizetni az illetéktörvény¹ rendelkezései alapján. Az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) határozata (fizetési meghagyása), illetve értesítése alapján, vagy az eljárás kezdeményezésekor illetékbélyegben, készpénz-átutalási megbízással („sárga csekken”), vagy egyéb készpénzt helyettesítő módon kell megfizetni.

A megállapított illeték törlése/visszatérítése csak a jogszabályban meghatározott esetekben kérhető.²

Az információs füzet abban kíván segítséget nyújtani, hogy **mi a teendő** azokban az esetekben,

- **ha az illetéket az adóhatóság előírta, de mégsem kell megfizetni** (az illeték törölhető), vagy
- amennyiben az illetéket korábban már megfizették, de **az mégis visszajár** (az illeték visszatéríthető).

I. *Vagyontárggyal (például lakással) kapcsolatos illetékügy*

Ingatlanok szerzése esetén a NAV-tól kapott fizetési meghagyásban szerepel, hogy

- milyen vagyonszerzés után,
- mekkora összeget,
- meddig,
- milyen számlaszámra

kell megfizetni.

A) *A vagyonszerzés után az adózó nem fizette meg az illetéket*

Ebben az esetben a NAV-nak ahhoz a szervéhez kell benyújtani az illeték törlése iránti kérelmet, amelyiktől a fizetési meghagyást kapta.³ A kérelemben fel kell tüntetni a fizetési meghagyás ügyszámát, vagy iktatószámát, illetve az adóazonosító számot.

Meddig lehet benyújtani a kérelmet?

Az illeték megállapításához való jog elévülési idején belül lehet az illeték törlését kérni.⁴ *Például, ha a szerződés felbontása miatt nyújtja be kérelmét, és a szerződést eredetileg 2015. január 7-én mutatta be a földhivatalhoz illetékkiszabásra, akkor (2015+5 év) 2020. december 31-ig nyújthatja be az illeték törlése iránti kérelmet az állami adóhatósághoz.*

Ha a bíróság a fenti határidőn túl szünteti meg (vagy korlátozza) a vagyonszerzést annak eredeti időpontjára visszahatóan (például a szerződés napjára), akkor az illeték törlését öt éven túl is lehet kérni. De ekkor is legfeljebb a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől / véglegessé válásától számított hat hónapon belül nyújtható be a kérelem.⁵

¹ Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.)

² A leggyakoribb esetek: Itv. 21. § (2)-(5) bekezdései, 80. § (1) bekezdés b), c), g), i) pontjai, 81. § (1)-(2) bekezdése.

³ A Nemzeti Adó- és Vámhivatal szerveinek hatásköréről és illetékességéről szóló 485/2015. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: NAV Korm. rendelet) 30. § (1) bekezdése

⁴ Az illeték megállapításához való jog (a pénzügyi tranzakciós illeték kivételével) annak a naptári évnek az utolsó napjától számított 5 év elteltével évül el, amelyben a vagyonszerzést illetékkiszabásra az állami adóhatóságnál bejelentették, illetve az a körülmény, hogy az illeték megfizetését vagy a kiszabás céljából elrendelt bejelentést elmulasztották, az állami adóhatóság tudomására jutott [Itv. 86.§ (1) bekezdés].

⁵ Itv. 79. § (3) bekezdése

B) A vagyonszerzés után az adózó megfizette az illetéket

Ebben az esetben a NAV-nak ahhoz a szervéhez kell benyújtani az illeték visszatérítése iránti kérelmet, amelyiktől a fizetési meghagyást kapta.⁶ A kérelemben fel kell tüntetni a fizetési meghagyás ügyszámát, vagy iktatószámát, illetve az adóazonosítót. Azt is meg kell adni, hogy a kiutalást milyen postacímre, vagy milyen számú bankszámlára kéri.

Meddig lehet benyújtani a kérelmet?

Az illeték megállapításához való jog elévülési idején belül lehet az illeték visszatérítését kérni.

Itt is érvényesül az a szabály, hogy ha a bíróság a fenti határidőn túl szünteti meg (vagy korlátozza) a vagyonszerzést annak eredeti időpontjára visszahatóan (például a szerződés napjára), akkor az illeték törlését öt éven túl is lehet kérni. De ekkor is legfeljebb a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől számított hat hónapon belül nyújtható be a kérelem.

Gépjárműszerzésre vonatkozó speciális szabályok

Ha gépjármű volt a megszerzett vagyontárgy, és a NAV küldött róla fizetési meghagyást, akkor a fenti szabályok érvényesek az illeték törlésére/visszatérítésére.

Ha a NAV nem küldött fizetési meghagyást, mert az okmányiroda által kiállított csekken megfizették az illetéket, akkor az adózó lakóhelye (cég esetén székhelye) szerinti NAV szervtől lehet kérni az illeték visszatérítését.

A kérelem benyújtásának határidejére a fentiekben ismertetett szabályok érvényesek mindkét esetben.

II. Eljárási illeték törlése/visszatérítése

1) A NAV-tól érkezett az irat a fizetési kötelezettségről

Ebben az esetben a NAV határozatban, vagy egy ún. fizetési felhívásban értesíti az adózót arról, hogy

- milyen ügyben,
- mekkora összeget,
- meddig,
- milyen számlaszámra

kell megfizetni.

A) Az adózó az eljárású illetéket nem fizette meg

Ebben az esetben a NAV-nak ahhoz a szervéhez kell benyújtani az illeték törlése iránti kérelmet, amelyiktől a fizetési meghagyást/fizetési felhívást kapta.⁷ A kérelemben fel kell tüntetni a fizetési meghagyás/fizetési felhívás ügyszámát, vagy iktatószámát, illetve az adóazonosítót.

Meddig lehet benyújtani a kérelmet?

Az illeték megállapításához való jog elévülési idején belül lehet az illeték törlését kérni.

B) Az adózó az eljárású illetéket megfizette

Ebben az esetben a NAV-nak ahhoz a szervéhez kell benyújtani az illeték visszatérítése iránti kérelmet, amelyiktől a fizetési meghagyást/fizetési felhívást kapta. A kérelemben fel kell tüntetni a fizetési meghagyás/fizetési felhívás ügyszámát, vagy iktatószámát, illetve az adóazonosítót. Azt is meg kell adni, hogy a kiutalást milyen postacímre, vagy milyen számú bankszámlára kéri.

Meddig lehet benyújtani a kérelmet?

⁶ NAV Korm. rendelet 30. § (2) bekezdés a) pontja

⁷ NAV Korm. rendelet 30.§ (1) bekezdése

Az illeték megállapításához való jog elévülési idején belül lehet az illeték visszatérítését kérni.

2) Az adózó nem a NAV-tól érkezett irat alapján fizette meg az eljárás illetéket

Az eljárás illeték megfizetése történhet:

- illetékbélyeggel (az eljárást kezdeményező iraton, vagy az eljáró hatóság felhívására)
- bankkártyával (elektronikus fizetési és elszámolási rendszeren keresztül, ha a technikai feltételek ehhez adottak)⁸
- készpénz-átutalási megbízással (csekken),
- átutalással,
- készpénzzel házipénztárba,
- bevallás alapján⁹.

Meddig lehet benyújtani a kérelmet?

A megfizetett eljárás illeték visszatérítésére a túlfizetés visszaigényléséhez való jog elévülésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.¹⁰ *Például, ha 2013. január 3-án nyújtotta be kérelmét, és megfizette az eljárás illetéket, majd az ügyben született bírósági ítélet kimondja, hogy visszajár az eljárás illeték (vagy annak egy része), és ez a döntés 2014. december 17-én lett jogerős, akkor a túlfizetés visszaigényléséhez való jog 2014. december 17-én nyílt meg, így 2019. december 31-ig kérhető az illeték visszatérítése.*

Hol lehet benyújtani a kérelmet?

A kérelmet főszabályként a lakóhely (cég esetén székhely) szerinti NAV szervhez kell benyújtani. A megrongálódott, tévesen felragasztott, továbbá feleslegessé vált illetékbélyeg értékének visszatérítése kérhető *továbbá* az eljáró hatóság / bíróság székhelye szerinti NAV szervtől is.

A kérelemmel meg kell küldeni az illetékbélyeget, vagy azt az iratot, amire felragasztották.

Nincs helye a visszatérítésnek, ha

- alapos a gyanú, hogy az illetékbélyeg hamisított, vagy azt már korábban felhasználták;
- az illetékbélyeg elválasztott részekből van összeillesztve, vagy olyan mértékben csonka, hogy a hiányzó részből korábbi használatra lehet következtetni, vagy nem a felbélyegzett teljes iratot, hanem annak csak egy részét vagy az iratról elválasztott (eltávolított) illetékbélyeget nyújtották be;
- az ügyfélnek adóhatóság által nyilvántartott köztartozása van.

Az első két esetben az illetékbélyeget – ha már felragasztották, az irattal együtt – elismervény ellenében az állami adóhatóság visszatartja, és szükség esetén felelősségre vonást kezdeményez.

A lakóhely (cég esetén székhely) szerinti kérelem benyújtás alól **kivételt** az alábbi esetek jelentenek:

- a) Egyes meghatározott eljárásokban elektronikusan eljáró fél által megfizetett eljárás illeték

⁸ Az Itv. 73. § (1) bekezdés a) pontját és a 74. § (1) bekezdését az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény módosításáról szóló 2016. évi LXXVI. törvény 114. §-a módosította. Hatályos 2016. június 16-tól.

⁹ BION nyomtatványon

¹⁰ Annak a naptári évnek az utolsó napjától számított 5 év elteltéig kérhető az illeték visszatérítése, amelyben az annak igényléséhez való jog megnyílt [Itv. 79. § (1)-(2) bekezdése, az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 202.§ (1) bekezdése].

Egyes meghatározott eljárásokban hozott döntés ellen elektronikus úton lehet fellebbezni. Ennek az eljárási illetékét átutalással kell megfizetni az illetékes bíróság számlájára, vagy az Elektronikus Fizetési és Elszámolási Rendszeren (a továbbiakban EFER-en) keresztül. Ha az illetéket megfizette, de ezt követően a fellebbezést nem nyújtotta be, akkor az illeték visszakérhető. Az illeték visszatérítésére irányuló kérelmet a fellebbezés tárgyában eljárni illetékes bíróságnál kell benyújtani, a NAV-nak címezve.¹¹

A kérelemben meg kell jelölni:

- az átutalás közlemény rovatában feltüntetett adatokat,
- a befizető nevét,
- lakóhelyét (cég esetén székhelyét),
- adóazonosító számát,
- az illeték-bevételi számla számát (ahová az illetéket megfizette),
- az átutalással megterhelt számla számát,
- a terhelés napját.

Az EFER-en keresztül történt illetékfizetés esetén fel kell még tüntetni továbbá a befizetés pénzügyi azonosítóját, és ha az a pénzügyi azonosítótól eltérő, a tranzakciós azonosítóját is, a fizetéssel megterhelt számla számát.

Ez a szabály érvényes az alábbi esetekre:

- közjegyző fizetési meghagyásos ügyekben hozott döntése elleni fellebbezés¹²
- a bírósági eljárásban elektronikus úton eljáró fél által megfizetett illeték¹³
- a jegyző birtokvédelmi ügyben hozott határozatának megváltoztatása iránti perben.¹⁴

b) Cégbíróági eljárási illetékek

A cégbíróági eljárási illeték visszatérítését a cégbíróság székhelye szerinti NAV szervtől lehet kérni.¹⁵

III. További fontos tudnivalók

Ha a fentiek alapján nem dönthető el, hogy melyik NAV szervhez kell benyújtani a kérelmet, akkor az adózó lakóhelye (cég esetén a székhelye) szerinti igazgatóság jár el. Amennyiben az adózó belföldön nem letelepedett (nincs lakóhelye, cég esetén székhelye, telephelye), akkor minden esetben az Észak-budapesti Adó- és Vámigazgatóság jár el.¹⁶

¹¹ Az eljárási illetékek megfizetésének és a megfizetés ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 44/2004. (XII. 20.) PM rendelet (a továbbiakban: PM rendelet) 6/A. §, 7. § (4) bekezdése, NAV Korm. rendelet 30. § (2) bekezdés c) pontja.

¹² PM rendelet) 6/A. § (1) bekezdése

¹³ PM rendelet 6/A. § (3) bekezdés

¹⁴ PM rendelet 6/A. § (5) bekezdés

¹⁵ A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 45. §-a, 119. §-a, a 25/2006. (V.18.) IM rendelet az illeték és a közzétételi költségtérítés elektronikus úton történő megfizetéséről a cégeljárásban és más cégügyekben 3. § (1) bekezdése, 9. §-a, NAV Korm. rendelet 30. § (2) bekezdés f) pontja.

¹⁶ NAV Korm. rendelet 30. § (3) bekezdése, a NAV Észak-budapesti Adó- és Vámigazgatóságának postacíme: 1387 Budapest, Pf. 45. A többi igazgatóság postacíme is elérhető a NAV internetes honlapján a <http://nav.gov.hu/nav/igazgatóságok> útvonalon. A térképes kereső segítségével választhatóak ki a megyei, illetve a fővárosi igazgatóságok. A térkép valamely megyéjére, vagy a fővárosra kattintva az adott igazgatóság adatai jelennek meg. Itt, illetve az „IGAZGATÓSÁG OLDALA” link megnyitásával megtalálható az igazgatóság pontos címe, illetve postafiók címe.

A megfizetett illetéket kizárólag a jogszabály alapján annak megfizetésére kötelezett fél részére térítheti vissza az állami adóhatóság. Így nincs lehetőség a jogi képviselő, a jogi képviselő letéti számlája részére történő visszatérítésre, illetve más hatóság részére történő átutalásra.¹⁷ Ha pénzforgalmi számla nyitására kötelezett adózó igényel vissza illetékösszeget, a kiutalás csak a pénzforgalmi számlájára történhet meg, lakossági folyószámlára vagy postai címre (székhely, telephely, lakhely, levelezési cím stb.) nem.

Fontos, hogy az eljárás illeték visszaigénylésére az jogosult, aki az illetékkötelezettséggel érintett eljárásban kötelezett volt az illeték megfizetésére. Ez abban az esetben is így van, ha az illetéket ténylegesen más, pl. ügyvéd, családtag stb. fizette meg az arra kötelezett helyett. Tehát hiába „előlegezte meg” egy ügyvéd az eljárás illetéket ügyfelének, a visszatérítés akkor is az ügyfél részére történhet meg, hiszen ebben az esetben az ügyvéd az ügyfele helyett fizeti ki az ügyfél terhelt illetékkötelezettséget, amivel mintegy meghitelezi ezt az összeget az ügyfelének, így az ügyfél az ügyvéd adósává válik ezen összeg tekintetében. Mindez azonban nem változtat az illetékkötelezett, és ezáltal a visszatérítésre jogosult személyén sem.

Hasonlóan a cégbírósági eljárás illeték esetében: ha egy társaságot végül nem jegyez be a cégbíróság, a társaság alapítói kaphatják vissza az illetéket a cég tőkéjéhez történő hozzájárulásuk tervezett arányában. Mindezt a társasági szerződés adatai igazolják.

Amennyiben az eljárás illeték fizetési kötelezettség több személyt egyetemlegesen terhelt (pl. egy bírósági eljárást több felperes indított), a visszajáró illeték olyan arányban téríthető vissza az egyes jogosultak részére, amilyen arányban ténylegesen hozzájárultak az illeték megfizetéséhez. Az egyes kötelezettek által történő hozzájárulás arányáról vagy összegéről a visszatérítés iránti kérelemben vagy annak mellékletként, az összes illetékkötelezett által adott nyilatkozatban kell tájékoztatni az adóhatóságot.

Amennyiben Ön az illeték törlését kérte, a szükséges feltételek fennállása esetén annak jóváírása történik meg az adószámláján. Ha befizetésből adódóan a jóváírásból túlfizetése keletkezik, de annak kiutalását nem kérte, akkor a későbbiekben a 17. számú „*Átvezetési és kiutalási kérelem az adószámlán mutatkozó túlfizetéshez*” elnevezésű nyomtatványon¹⁸ kezdeményezheti a túlfizetés átvezetését másik adótartozására, vagy a túlfizetés kiutalását a lakóhelye (cég esetén székhelye) szerinti NAV szervtől. Ekkor a túlfizetés visszaigényléséhez való jog elévülésére vonatkozó határidő szerint nyújthatja be a 17. számú nyomtatványt.

Amennyiben közigazgatási eljárásban megfizetett fellebbezési illeték jár vissza, arról a fellebbezést elbíráló hatóság rendelkezik úgy, hogy utasítja az adóhatóságot a visszatérítésre. Ebben az esetben a hatóság a döntését elküldi az adóhatóság részére is, ezért külön kérelem benyújtására nincs szükség. Ha ettől függetlenül kérelmet ad be az illeték visszatérítése érdekében, a visszatérítés akkor is az azt elrendelő hatóság által küldött döntés alapján történik meg.

Az eljárás illeték törlése/visszatérítése iránti kérelemben fel kell tüntetni a kérelmező beazonosításra szükséges adatokat, az illeték összegét, a kért intézkedést (adófolyószámlán történő jóváírás vagy kiutalás), az illeték megfizetésének módját (pl. illetékbélyeg, kiszabás alapján történő megfizetés), utalás esetén a fent ismertetetteknek megfelelően az utalási adatot.

¹⁷ Art. 6. § (2) bekezdés, (3) bekezdés b) pontja, és 66. § (3) bekezdése alapján

¹⁸ A nyomtatvány letölthető a

http://nav.gov.hu/nav/letoltesek/nyomtatvanykitolto_programok/nyomtatvanykitolto_programok_nav/kerelmek/1817.html oldalról

Ha Ön kérte az illeték kiutalását is, és az illeték visszatérítéséről határozatot kapott, akkor a NAV a határozat jogerőre emelkedését követő 30 napon belül intézkedik az illeték kiutalásáról.

Ha Ön kérte az illeték kiutalását is, és az illeték visszatérítéséről értesítést kapott, akkor a NAV a kiutaláshoz szükséges adatok rendelkezésre állásától számított 30 napon belül intézkedik az illeték kiutalásáról.

Ezért fontos a kérelemben a rendelkezésére álló adatokat megadnia, a meglévő igazolásokat mellékleten csatolnia.

Kézpénzátutalási megbízással (csekken) történő illetékfizetés esetén mellékelni kell a kézpénzátutalási megbízás feladóvevényét is. Meghatalmazott útján történő eljárás esetén a kérelemhez mellékelni kell a meghatalmazás eredeti példányát. Fontos, hogy a meghatalmazásból kiderüljön, hogy az az adóhatóság előtti, illeték visszaigénylése iránti eljárásban történő képviselőre jogosítja fel a meghatalmazottat. Természetesen az állandó meghatalmazással rendelkező meghatalmazott is eljárhat, az ő képviselői jogosultságát az arra vonatkozó szabályok szerint benyújtott állandó meghatalmazás igazolja.

Amennyiben a végrehajtást kérő a jegyző – illetékmentesen kiállított – okiratával igazolja, hogy az eljárási illetéket a lakóingatlan lefoglalásának bejelentésével összefüggésben fizette meg, akkor a megfizetett illetéket kérelmére az állami adóhatóság visszatéríti.¹⁹

Mindegyik esetben az illeték összegének kiutalásáról az állami adóhatóság csak akkor intézkedik, amennyiben Önnek nincs lejárt esedékességű köztartozása. Ha van ilyen tartozása, akkor a NAV az illeték visszatartásáról külön végzésben rendelkezik, és azt átvezeti a tartozásra.

Az illeték törlésére/visszatérítésére az állami adó- és vámhatóság az „ITV” nyomtatványt rendszeresítette²⁰, mely az adóhatóság honlapjáról letölthető, ÁNYK program segítségével kitölthető, elektronikus úton is benyújtható.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

¹⁹ Az Itv. 99/L és 99/M. §-át az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény módosításáról szóló 2016. évi LXXVI. törvény 112. §-a állapította meg. Hatályos 2016. június 16-tól.

²⁰

http://nav.gov.hu/nav/letoltesek/nyomtatvanykitolto_programok/nyomtatvanykitolto_programok_nav/kerelmek/NAV_itv.html